

Hoffmann Ferenc (1893–1969) – állatorvos, immunológus, mikrobiológus

1893. szeptember 11-én született Budapesten. Gyermek- és fiatakkoráról keveset tudunk.

1918-ban szerezte diplomáját a budapesti Állatorvosi Főiskolán, majd 1918–1920 között Hutýra Ferenc vezetése alatt a főiskolához tartozó Állatjárványtani Intézetben dolgozott, s mint tanársegéd az oktatásban is részt vett. 1920-ban állatorvosdoktori oklevelet szerzett.

Magánéletéről szintén kevés információ maradt fent. Felesége Mészáros Ilona volt, akivel egy lánygyermeket neveltek fel.

1921-ben lépett be a Phylaxia Oltóanyag- és Tápszertermelő Intézetbe, ahol nyugdíjba vonulásáig, 1953-ig dolgozott immunológusként, kutató állatorvosként és tudományos munkatársként. Ezután is tovább folytatta tudományos tevékenységét, egészen haláláig. Közel fél évszázados működése alatt a hazai oltóanyag-termelés egyik legkiválóbb szakembereként nagy szerepe volt abban, hogy a magyar oltóanyag-termelés és a Phylaxia nemzetközi tekintélyt és hírnevet szerzett magának.

Az intézeti kutatómunkája mindenekelőtt a háziállatok fertőző betegségei elleni védekezésre irányult. Nevéhez fűződik a baromfikolera, a sertésorbánc és a lépfene elleni vakcinák előállítására, valamint ezek tömegtermelésének megszervezése. A szopornyica elleni szérumot és a betegséget okozó vírust is kutatta – Magyarországon ő vezette be és évekig ő irányította a szopornyica, a háziállatok brucellosisa, a leptospirosis és a juhhimlő elleni vakcina termelését. Nemzetközileg is jelentős kísérleteket végzett az állati szervezetbe fecskendezett szérumok hatásának vizsgálatára. Az emberi influenza elleni szérum előállításával is foglalkozott, ami az ő működése idején még úttörő kezdeményezés volt.

A Phylaxia intézeti tudományos előadásait több mint egy évtizeden át ő vezette.

Több mint félszáz tudományos közleménye jelent meg magyar, német és angol nyelven. Tudományos munkásságáról az Állatorvosok Társaságában és a Magyar Mikrobiológiai Társaságban is tartott nagy sikerű előadásokat. Utóbbi szervezet Immunológiai Szekciójának 1952 és 1963 között az elnökségi tagja volt.

Addigi munkásságának elismeréseként 1952-ben a Magyar Tudományos Akadémia Tudományos Minősítő Bizottsága az állatorvostudományok kandidátusa címet adományozta részére. 1964-ben miniszteri kitüntetésben részesült. 1969 augusztusában az Állatorvostudományi Egyetem aranydiplomát adományozott a részére.

1969. szeptember 19-én hunyt el Budapesten.

Forrás: Magyar Állatorvosok Lapja. 1970. február

Főbb munkái:

Hoffmann Ferenc: A kérődző háziállatok vérsavójának komplementumellenes hatásáról. Állatorvosdoktori értekezés. *In: Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből.* 1922. 15. 5–8. 161–170. p.

Sever József–Hoffmann Ferenc: A B. suipestifer előfordulása sertésekben. *In: Állatorvosi Lapok.* 1929. 52. 10. 121–123. p.

Hoffmann Ferenc: A kérődző háziállatok vérsavójának komplementumellenes hatásáról. Bp., 1930.²

Hoffmann Ferenc: Immunossági vizsgálatok tyúkokon. *In: Állatorvosi Lapok.* 1931. 54. 12. 173–175. p.

Sever József–Hoffmann Ferenc: A Bacillus suipestifer előfordulása sertésekben. II. közlemény. *In: Állatorvosi Lapok.* 1932. 55. 19. 281–285. p.

Hoffmann Ferenc: Immunossági vizsgálatok tyúkokon. *In: Állatorvosi Lapok.* 1932. 55. 13. 200–204. p.

Hoffmann Ferenc: Immunizálási vizsgálatok szopós malacokon. *In: Állatorvosi Lapok.* 1934. 57. 5. 59–63. p.

Hoffmann Ferenc: Kísérletek formalinozott sertéspestisvírussal. *In: Állatorvosi Lapok.* 1934. 57. 23. 331–337. p.

Hoffmann Ferenc: Járványszerű gerincbénulás angol kocák és kanok között. *In: Állatorvosi Lapok.* 1935. 58. 13. 205–207. p.

Hoffmann Ferenc: Alkalmas-e a Sarnowiec-féle intracután próba vagy a Zuwekarlow–Kutscherenko-féle praecipitációs eljárás a sertéspestis megállapítására? *In: Állatorvosi Lapok.* 1936. 59. 8. 107–109. p.

Hoffmann Ferenc: Takarmányozási és tartási zavarok okozta malacbetegségek és a védőoltások. *In: Állatorvosi Lapok.* 1936. 59. 11. 158–159. p.

Hoffmann Ferenc: Mennyi ideig marad a befecskendezett szérum a szervezetben? *In: Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből.* 1937. 28. 1. 128–144. p. [+6 tábl.]

Hoffmann Ferenc: A szopornyica elleni védőoltásról. *In: Állatorvosi Lapok.* 1940. 63. 6. 31–33. p.

Hoffmann Ferenc: Mennyi ideig marad a befecskendezett szérum a szervezetben? II. közlemény. *In: Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből.* 1940. 27. 13. 485–502. p. [+1 tábl.]

Hoffmann Ferenc: Sertéspestises megbetegedések és elhullások sertésorbáncelleni oltások után. *In: Állatorvosi Lapok.* 1941. 64. 19. 125–126. p.

Hoffmann Ferenc: Beszámoló a szopornyica elleni szérum- és szimultán-oltásokról a gyakorló kartársak értesítései alapján. *In: Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből.* 1941. 29. 6. 199–207. p.

Hoffmann Ferenc: A szopornyica elleni védekezésről. (*Különlenyomat a Vadász-kutyából.*) Bp., 1942.

Hoffmann Ferenc: A szopornyicáról általában, különös tekintettel annak kórokozójára. *In: Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből.* 1943. 31. 4. 117–129. p.

Hegyeli Zoltán–Hoffmann Ferenc: Humán influenza-vírus okozta immunanyagok kimutatása sertésekből. *In: Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből.* 1943. 31. 7. 205–210. p.

Hoffmann Ferenc–Dreguss Miklós: Van-e összefüggés a kutyák szopornyicája és az emberi influenza között? Immunanyagok influenza-vírussal oltott kutyák vérében. *In: Magyar Állatorvosok Lapja.* 1947. 2. 4. 50–55. p.¹

Hoffmann Ferenc: Beszámoló a Phylaxovinával végzett oltásokról a gyakorló karszakszakemberek megfigyelései alapján. *In: Magyar Állatorvosok Lapja.* 1949. 4. 13. 196–198. p.¹

Hegyeli Zoltán–Hoffmann Ferenc: Összehasonlító immunizálási kísérletek nem csapadékos és csapadékos baromfikolera elleni vakcinával. *In: Magyar Állatorvosok Lapja.* 1949. 4. 8. 114–116. p.¹

Hoffmann Ferenc: Studies on distemper. *In: Acta Veterinaria Hungarica.* 1949. 1. 2. 89–92. p.

Hoffmann Ferenc: Brucellosis és az ellene való védekezés. (*Állatorvosi továbbképzés: A Magyar Állatorvosok Lapja melléklete, 2.*) Bp., 1951.²

Hoffmann Ferenc: Praktische Erfahrungen mit dem Schafpockenimpfstoff Pylaxovina. *In: Acta Veterinaria Academiae Scientiarum Hungaricae.* 1951. 1. 1. 23–27. p.

Hoffmann Ferenc: Szarvasmarhák brucellosisa elleni védekezés védőoltás útján. *In: Magyar Állatorvosok Lapja.* 1953. 8. 6. 166–168. p.¹

Hoffmann Ferenc–Sztóczy István: Einfluss der Temperatur und Formalinkonzentration auf die immunogene Wirkung von Phylaxovina. *In: Acta Veterinaria Academiae Scientiarum Hungaricae.* 1957. 7. 3. 299–308. p.

Hoffmann Ferenc–Sztóczy István: Immunisierungsversuche gegen Brucellose an weissen Mäusen. *In: Acta Veterinaria Academiae Scientiarum Hungaricae.* 1957. 7. 3. 309–318. p.

Benedek László–Hoffmann Ferenc–Nagy Gábor: A brucella-allergén alkalmazása és reakciójának értékelése. *In: Magyar Állatorvosok Lapja.* 1959. 14. 2. 40–41. p.¹

Hoffmann Ferenc–Szakmáry Géza: Korszerűen szárított B-19 brucella vakcina. *In: Magyar Állatorvosok Lapja.* 1959. 14. 6. 194–196. p.¹

Hoffmann Ferenc–Szakmáry Géza–Szabó Istvánné: A B-19 brucella-vakcinatörzs tenyésztése fermentorban. *In: Magyar Állatorvosok Lapja.* 1959. 14. 4. 123–124. p.¹

Hoffmann Ferenc–Szabó A.–Szakmáry Géza: The growth of Brucella B-19 strain in fermentation apparatus. *In: Acta Veterinaria Academiae Scientiarum Hungaricae.* 1959. 9. 4. 413–418. p.

Irodalom róla:

Tóth Béla dr.: Hoffmann Ferenc dr. 1893–1969. In: *Magyar Állatorvosok Lapja*. 1970. 25. 2. 109. p.¹

Magyar életrajzi lexikon 3., kiegészítő kötet (A–Z). Bp., 1981. 310. p.